

JO
NESBØ

PŮLNOČNÍ SLUNCE

KREV NA SNĚHU II

This translation has been published with the financial support
of NORLA.

Copyright © Jo Nesbø 2015

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Kateřina Křišťůfková 2015

ISBN 978-80-7473-320-8

Vystoupil jsem z autobusu za hluboké noci. Přimhouřil jsem oči před sluncem. Šouralo se na severu nad ostrov, k mořskému obzoru. Rudé a matné. Jako já. Za ostrovem pak leželo zase moře. A ještě za ním severní pól. Tohle je možná místo, kde mě nenajdou.

Rozhlédl jsem se. Na všech třech ostatních světových stranách se směrem ke mně svažovaly nízké stráně. Červený a zelený vřes, kameny a sem tam hlouček zakrslých bříz. Na východě vtékala země do moře, úplně ploše a kamenitě, na jihozápadě vypadalo pobřeží, jako by ho někdo odřízl nožem. Sto metrů nebo tak nějak přes nehybnou hladinu začínala otevřená krajina náhorní roviny táhnoucí se v dál. Finnmarcká náhorní plošina. Jak říkával můj dědeček, tady končí čára.

Tvrdě udusaná štěrková cesta vedla ke skupince nízkých domků. Jediné, co trochu vyčnívalo, byla kostelní věž. V autobuse jsem se probudil ve chvíli, kdy jsme u moře, u dřevěného přístavního mola, mýjeli ceduli s nápisem Kåsund. A řekl jsem si „Proč ne?“ a zatáhl jsem za šňůru nad oknem, aby se u řidiče rozsvítilo znamení, že má zastavit.

Oblékl jsem si sako, popadl koženou aktovku a vykročil. Pistole v kapse saka mě bouchala do boku. Přímo do kosti, vždycky jsem byl hrozně hubený. Zastavil jsem se a stáhl si ledvinku s penězi pod košilí níž, aby bankovky tlumily nárazy.

Na nebi nebyl ani mráček a vzduch byl natolik jasný, až jsem měl pocit, že vidím do daleka. Tak daleko, kam oko dohlédne, jak se říká. Finnmarcká náhorní plošina je prý krásná. O tom já vím kulový. Neříkají

náhodou tohle lidi s oblibou o nehostinných místech? Třeba proto, aby se mohli pochlubit vlastní drsností, znalostmi, nadřazeností, jako se chlubí stejně nepochopitelnou hudbou nebo nečitelnou literaturou. Sám jsem býval takový. Říkal jsem si, že to možná kompenzuje přinejmenším určité části mého já, které nejsou dost dobré. Nebo je to snad míněno jenom jako útěcha pro tu hrstku lidí, která je odkázána tady žít: „Je tu tak krásně.“ Protože co je tak krásného na té ploché, monotónní, nevlídné krajině? Je to tady jako na Marsu. Rudá pustina. Neobyvatelná a ošklivá. Dokonalý úkryt. Doufejme.

Přede mnou v hloučku stromů vedle cesty se pohnuly větve. V následujícím okamžiku přeskočila příkop osoba a přistála na cestě. Moje ruka chtěla automaticky sáhnout po pistoli, avšak zarazila se, nebyl to nikdo z nich. Tenhle týpek připomínal žolíka, který jako by vyskočil rovnou z balíčku karet.

„Dobrý večer!“ zvolal.

Kráčel proti mně zvláště kolébavou chůzí, s nohama natolik do O, až jsem mezi nimi viděl, jak cesta pokračuje dál směrem ke vsi. Když se však přiblížil, rozpoznal jsem, že na hlavě nemá šaškovskou čepici, že to je sámská pokrývka hlavy. Modro-červeno-žlutá, jen ty zvonečky chyběly. Obutý byl do vysokých bot ze světlé kůže a modrou péřovou bundu měl místy přelepenou černou izolepou. Z trhlin vyčuhoval nažloutlý obsah, který se podobal spíš izolační vatě než peří.

„Omlouvám se, že jsem tak zvědavý,“ spustil, „ale kdopak jste?“

Byl nejmíň o dvě hlavy menší než já. Obličej měl široký, úsměv taktéž a oči mírně šikmé, jako Asiat. Kdyby člověk shromáždil všechny klišovité představy Oslanů o tom, jak má vypadat Sám, získali byste tohohle chlápka.

„Přijel jsem autobusem,“ odpověděl jsem.

„To jsem viděl. Já jsem Mattis.“

„Mattis,“ zopakoval jsem jeho jméno pomalu, abych získal několik vteřin na rozmyšlenou, co odpovím na jeho následující, nevyhnutelnou otázku.

„A kdo teda jste?“

„Ulf,“ prohlásil jsem. Nejspíš to bylo stejně dobré jméno jako kterékoli jiné.

„A co děláte v Kåsundu?“

„Jedu sem jen na návštěvu,“ odvětil jsem a pokývl ke shluku domů.

„A koho hodláte navštívit?“

Pokrčil jsem rameny. „Nikoho konkrétního.“

„Jste z mysliveckého výboru nebo jste kazatel?“

Nevím, jak vypadají lidé z mysliveckého výboru, ale zavrtěl jsem hlavou a prohrábl si dlouhé hipísácké vlasy. Možná bych si je měl ostříhat. Byl bych pak míň nápadný.

„Omlouvám se, že jsem tak zvědavý,“ pronesl znovu, „ale co teda jste?“

„Lovec,“ opáčil jsem. To asi kvůli tomu s tím mysliveckým výborem. A byla to v podstatě stejnou měrou pravda jako lež.

„Aha? Tak vy tady hodláte lovit, Ulfe?“

„Vypadá to tu na pěkný revír.“

„To jo, ale v tom případě jste tu o týden dřív, lovecká sezona začíná až patnáctého srpna.“

„Je tu nějaký hotel?“

Mattis se hlasitě zasmál. Odkášlal si a vyplivl hnědý plivanec, doufal jsem, že to snad bude žvýkací tabák nebo tak něco. Plivanec dopadl na zem se slyšitelným plesknutím.

„Tak penzion?“ zkusil jsem to.

Zavrtěl hlavou.

„Chatka? Pokoj k pronájmu?“

Na telefonním sloupu přímo za ním byl pověšený plakát inzerující tanečnickou kapelu, jež měla hrát v Altě. Ve městě, které tedy nemůže být moc daleko. Možná jsem měl dojet autobusem až tam.

„A co vy, Mattisi?“ zeptal jsem se Sáma a plácl komára, který mě štípl do čela. „Vy byste neměl nějakou postel, kterou bych si mohl na dnešní noc půjčit?“

„Spálil jsem ji v květnu v kamnech. Měli jsme chladný květen.“

„Tak gauč? Matraci?“

„Matraci?“ Rozhodil pažemi směrem k planině porostlé vřesem.

„Díky, ale já mám rád střechu a stěny. Porozhlídnu se tu, jestli bych někde nenašel prázdnou psí boudu. Dobrou noc.“ Vykročil jsem ke skupince domků.

„Jediná psí bouda, kterou v Kåsundu najdete, je tamhleto,“ zavolal na mě klesajícím, žalujícím tónem.

Otočil jsem se. Jeho ukazovák mířil k budově před shlukem domů.

„Kostel?“

Přikývl.

„Copak je takhle v noci otevřený?“

Mattis naklonil hlavu ke straně. „Víte, proč se v Kåsundu nekrade? Protože kromě sobů tu není co ukrást.“

S překvapivě graciézním poskokem se ten mrňavý cvalík přenesl přes příkop a jal se plahočit vřesem. Směrem na západ. Mými ukazateli byly slunce na severu a fakt, že kostely kdekoli na světě – jak tvrdil můj dědeček – mají věž obrácenou k západu. Zastínil jsem si oči a zadíval se na terén rozkládající se před mužíčkem. Kam má proboha jenom namířeno?

Možná proto, že svítícímu slunci navzdory panovala hluboká noc a absolutní ticho, se mi vesnice zdála podivně opuštěná. Domy vypadaly, jako by byly postavené narychlo, bez rozmyslu i lásky. Ne že by nepůsobily dost solidně, vyvolávaly však dojem, že spíš než domovem jsou jenom střechou nad hlavou. Byly praktické. Bezúdržbové obklady odolné vůči povětrnostním vlivům. Automobilové vraky bez espézetek v zahradách, které nebyly zahradami, nýbrž oplocenými obdélníky vřesu a bříz. Dětské kočárky, ale nikde žádné hračky. Jen několik málo domů mělo závěsy nebo zatemněná okna. Holé skleněné tabule těch ostatních odrážely slunce a znemožňovaly nahlédnout dovnitř. Jako sluneční brýle člověka, který nechce, aby mu někdo příliš zkoumavě hleděl do duše.

Kostel skutečně nebyl zamčený. Tedy dveře byly vlhkem nabobtnalé, neotevíraly se stejně ochotně jako v jiných kostelích, ve kterých jsem se někdy ocitl. Kostelní

lod' byla dost malá a střízlivě vybavená, ale ve své jednoduchosti také krásná. Půlnoční slunce rozzařovalo skleněné malby a nad oltářem visel zvláště zbídačelý Kristus na kříži. Za zády měl triptych s Davidem a Goliášem na jednom křídle, Jezulátkem na druhém a Pannou Marií uprostřed.

Vzadu za oltářem jsem našel dveře do sakristie. Prohledal jsem v ní skříň a objevil dvě kněžská roucha, mop a kbelík na vytírání, ale žádné mešní víno, jen pár krabic oplatek s logem pekárny Olsen. Tři čtyři oplatky jsem sežvýkal, ale bylo to jako pojídat piják, oplatky mi vysušovaly ústní dutinu a tolik mi v ní kynuly, až jsem je nakonec musel vyplivnout na noviny ležící na stole. Ty mi sdělovaly – pokud tedy bylo tohle vydání *Finnmarckého deníku* aktuální –, že je 8. srpna 1977, že zesilují protesty proti rozšíření řeky Alty, že teď po smrti špiónky Gunvor Galtung Haavikové je ve Finnmarce coby jediném kraji hraničícím se Sovětským svazem poněkud bezpečněji a že předpověď konečně hlásí lepší počasí tady než v Oslu. Také mi například ukazovaly, jak vypadá hejtman Arnulf Olsen.

Dlažba v sakristii byla na ležení příliš tvrdá a kostelní lavice zase moc úzké, proto jsem si odnesl kněžské roucho za oltářní přepážku, přehodil si přes ni sako, uložil se na podlahu a koženou aktovku si dal pod hlavu. Ucítil jsem, jak mi cosi káplo na tvář. Otřel jsem to rukou a zadíval se na špičky prstů. Byly rezavě červené.

Vzhlédl jsem k ukřižovanému, který visel přímo nade mnou. Pak mi došlo, že ta kapka musela skápnout

z klenby. Střechou zatéká, je tu vlhko, a voda je zbarvená hlínou nebo železem. Otočil jsem se tak, abych neležel na bolavém rameni, a přetáhl si přes hlavu kněžské roucho, abych odstínil venkovní slunce. Zavřel jsem oči.

Tak. Nepřemýšlej. Všechno vytěsni.

Vytěsněno.

Zalapa jsem po dechu a roucho ze sebe strhnul.

Do prdele.

Zíral jsem vleže do stropu. Když jsem bezprostředně po pohřbu nemohl spát, užíval jsem valium. Nevím, jestli jsem si na něm vytvořil závislost, ale bez něj se mi tehdy každopádně usínalo obtížně. Teď mi stačilo se vždycky jen dost vyčerpat.

Znovu jsem si přes hlavu přetáhl kněžské roucho a zavřel oči. Sedmdesát hodin na útěku. Tisíc osm set kilometrů. Pár hodin spánku na sedadle ve vlaku a v autobuse. Měl bych být vyčerpaný dost.

Mysli na něco příjemného.

Snažil jsem se přemýšlet o tom, jaké to bylo předtím. Ještě předtím. Jenže se mi to nedařilo. Místo toho se mi vracelo všechno ostatní. Muži v bílém. Pach ryb. Černé ústí pistole. Tříštící se sklo, pád. Zaplašil jsem to, napřáhl ruku, zašeptal její jméno.

A tehdy konečně přišla.

Probudil jsem se. Ležel jsem naprosto tiše.

Kdosi do mě štouchl. Kdosi. Opatrně, jako by mě nechtěl probudit, jen se přesvědčit, že pod kněžským rouchem někdo je.

Soustředil jsem se na to, abych dýchal pravidelně. Snad mi to ještě projde, třeba si nikdo z nich nevšiml, že jsem se probudil.

Opatrně jsem vystrčil ruku do strany, než mi došlo, že jsem si sako s pistolí přehodil přes oltářní přepážku.

Na to, že bych měl být profík, to byl dost velký amatérismus.